

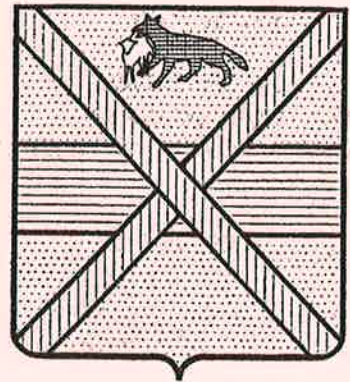
Belgie - Belgique
P.B.
1860 MEISE
2/2918

Berla

Heemkundige kring

Meise Oppem Wolbertem

en omgeving

Archief en bibliotheek

Brusselsesteenweg, 73

1860 Meise

Berla

VZW

Heemkundige Kring voor Meise - Oppem - Wolvertem en omgeving

- Zetel van de kring** : Brusselsesteenweg 73 1860 Meise
- Raad van Beheer** :
Ere-voorzitster
Estella Van Hemeldonck-Van Antwerpen
Voorzitter
Raoul Moyson
Secretaris
Roger Moerenhout
Penningmeester
Florent Coene
Beheerders
*Peter Carrière, Raymond Moreau,
Michel Van den Broeck, Wim Van Campenhout*
- Tijdschrift** : verschijnt driemaandelijks
jaarabonnement én lidgeld 300 BEF
los nummer 100 BEF
betaling op bankrekening 001-1189490-55
redactie-coördinatie : Raymond Moreau
de auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdrage
- Bibliotheek en archief** : De Snipper (lokaal 3)
Brusselsesteenweg 73 1860 MEISE
toegankelijk :
1ste en 3de dinsdag van de maand van 20u tot 22u
behalve op feestdagen en in juli & augustus
- Berla verzamelt** :
* alle documenten over de gemeente Meise en omgeving zoals oude weekbladen, persknipsels, foto's, affiches, zichtkaarten, landkaarten, ...
* alle documenten over inwoners van Meise zoals doodsprentjes, familiearchief, kavelbrieven, foto's, notariële akten, ...
* alle voorwerpen in verband met ambachten en stielen van vroeger, boerenalaam, leefmilieu en gewoonten van onze voorouders;
* werp niets weg, contacteer eerst Berla
- Telefonisch contact** : Raoul Moyson 02-269 28 88
Roger Moerenhout 02-270 24 50

INHOUD

Ten geleide	2
De slag van Imde	J. Anne de Molina 3
Oude Meisese geslachten	Leo Lindemans 11
Meise en de Brabantse Omwenteling	Florent Coene 13
Heemwandeling te Nieuwenrode	Michel Van den Broeck 17
Het toneellevens in Meise	Piet De Cuyper 19

BERLA

driemaandelijks tijdschrift
nummer 56 - juni 1999

TEN GELEIDE

85 jaar geleden werd de slag van Imde gestreden. Uw tijdschrift is zeer verheugd over deze bijzondere gebeurtenis niet minder dan drie ooggetuigenverslagen te kunnen brengen. Uit de familie-archieven van ere-magistraat José Anne de Molina publiceren wij uittreksels van nota's over het strijdverloop gezien vanuit Ossel en Wolvertem-Centrum. Voor het slagveld zelf kon worden beroep gedaan op een verslag van Paul Dutrieux, door de zorgen van Mevrouw Van Assche uit Imde, waarvoor onze welgemeende dank. Ook de heemkring van Londerzeel had oog voor de slag van Imde : eerlang verschijnt een rijk gedocumenteerde uitgave over "*Londerzeel in de grote oorlog*", die in ons lokaal zal beschikbaar zijn.

Verder vindt de lezer in dit nummer de stamboom van het geslacht Heijnsman uit Sint-Brixius-Rode, van de hand van Leo Lindemans. Florent Coene vraagt zich in zijn bijdrage over de Brabantse Omwenteling af wie nu eigenlijk de "*lieve ende beminde Meyer en Regeerders van Meijssche*" anno 1790 waren.

Verleden jaar werd opnieuw aangeknoopt met de eertijds succesvolle heemwandelingen. Michel Van den Broeck verwacht U opnieuw op zondag 26 september a.s. te Nieuwenrode en geeft U alvast een voorsmaakje in zijn artikel over het verdwenen vrouwenklooster en andere gebouwen. Uiteraard mag het relaas van Piet De Cuyper over het toneellevens in Meise niet ontbreken : de Sint-Martinuskring wordt ditmaal in de schijnwerper geplaatst, natuurlijk met de nodige illustraties.

Tijdens de vakantiemaanden zal het BERLA-archief gesloten zijn, er wordt trouwens druk aan de uitbreiding en reorganisatie ervan gewerkt. Overigens werd onze heemkundige collectie aangevuld met de vierdelige heruitgave van het standaardwerk "*Volkshuisraad in Vlaanderen*" van Jozef Weyns. Wie ook tijdens de vakantie zijn hobby niet wil missen, kan altijd terecht op 21 augustus aan het Mgr. Ladeuzeplein te Leuven. Dit jaar is het thema van de Beiaard & Boekenmarkt "*Vlaams-Brabant ... ongewoon*". Diverse aspecten van de provincie Vlaams-Brabant komen aan bod : streekproducten, heemkunde, culturele initiatieven, toerisme, volksmuziek, volksverhalen, industrieel erfgoed ...

In september zal BERLA eveneens van de partij zijn bij de Open-Monumentendag in het teken van het Brabants trekpaard, met een bescheiden Ganz-tentoonstelling in het kasteel van Bouchout en tijdens de culturele herfstviering met een minder bescheiden tentoonstelling van historische audio-objecten. Over de inhoud van de komende BERLA-nummers kunnen wij alvast het volgende verklappen : Jean Van Diest schreef de geschiedenis van *Waine Pit, Pie Bril en hun paard Lis*, Marc Gillisjans bezorgde ons een lijst van poorters van Brussel, geboren te Meise of Wolvertem, Jef Van den Brande voltooit een bijdrage over Wolvertemse rouwgebruiken en Michel Van den Broeck onderzoekt de invloed van Gezelle op het werk van Jan Hammenecker. Ook van Mevrouw Van Hemeldonck mag een artikel worden verwacht in

BERLA

DE SLAG VAN IMDE

Enkele uittreksels uit de nota's van Rafaël Anne de Molina uit Ossel

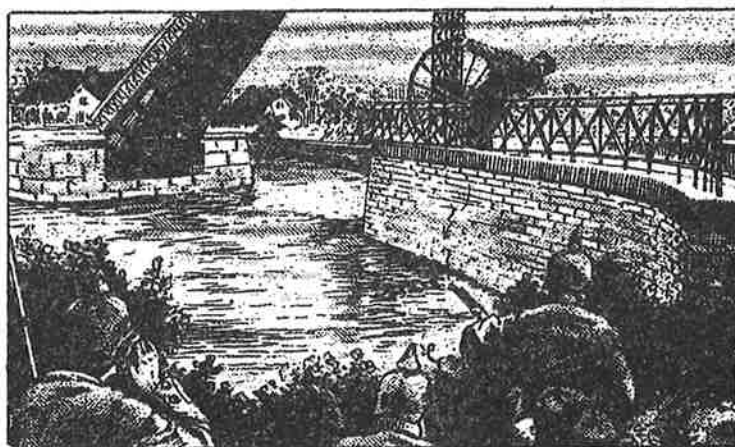
20 augustus - Aankomst van de Duitsers in Brussel en omgeving. In de voormiddag werden de Belgische Jagers te paard te Wolvertem gelegerd. Rond 5 uur zijn uhlanen te Meise en Grimbergen toegekomen.

21 augustus - Heel vroeg in de morgen kanonnenverkeer op de baan Wolvertem-Merchtem. Te Ossel vertellen de mensen over opeisingen te Meise en Merchtem.

24 augustus - Duitse troepen blijven doortrekken. Zij verschansen zich te Meise waar zich de legerstaf bevindt. 's Avonds ziet men een Belgisch vliegtuig. Boven Meise werd het fel beschoten met geweervuur en twee kanonschoten. De boeren vertellen dat die op het veld werken door de uhlanen worden tegengehouden om loopgrachten in de velden te graven, o.m. te Oppem. Er zou gevochten zijn tegen onze troepen te Meuzegem en Steenhuffel.

25 augustus - Een Belgische tweedekker vliegt zeer hoog boven Wolvertem; er wordt niet naar geschoten.

26 augustus - Onze Jagers te paard komen in Wolvertem toe; een Belgische tweedekker vliegt naar Brussel; men ziet een grijze "Perceval" boven Strombeek zweven ... Belgische soldaten komen te Meise aan en marcheren naar Grimbergen, Epegem en bedreigen Brussel ... 's Avonds ontwaart men in de richting van Verbrande Brug de gloed van een brand.

Korporaal Tresignies te « Verbrande Brug »

27 augustus - Het Belgisch offensief is blijkbaar tegengehouden, minstens richting Grimbergen. De troepen hebben zich naar Breendonk teruggetrokken. Schrikwekkende verhalen doen de ronde zoals de dood van een Duitse prins te Meise, de brand van Epegem, het plunderen van het vredegerecht te Wolvertem. Men vertelt dat de woning van Georges t'Kint in brand werd gestoken en dat hij aangehouden werd na de slag van Imde.

28 augustus - In de voormiddag hoort men het kanon in de richting Vilvoorde. De Belgische krijgsgevangenen zouden door de uhlanen in de Abdij van Grimbergen opgesloten zijn. Een vluchteling uit Londerzeel vertelt dat er te Imde 41 Belgen zouden gesneuveld zijn.

29 augustus - Een sterke Duitse kolonne trekt naar Meise over Ossel rond 9.30 uur. Rond 6 uur zijn twee tweedekkers boven Ossel gevlogen : men zou zeggen dat het Fransen zijn. Ze vlogen zeer hoog en er werd fel naar geschoten in Grimbergen, Strombeek en Brussel.

30 augustus - Aankomst van (Duitse) soldaten te Wommel. Een hertog van Mecklenburg is te Meise overleden.

31 augustus - In de voormiddag kanonschoten in de richting van Humbeek.

4 september - Men hoort geweer- en kanonschoten vanuit Mazenzele, langs Droeshout, Steenhuffel, Rossem, Imde, Rode tot Mechelen. Het was de aanval tegen het Belgisch front.

5 september - De Duitsers zouden gisteren verslagen zijn door de Engelsen in Humbeek en te Dendermonde. De kanonnen van het fort van Breendonk hebben fel geschoten. Men ziet dikke rookwolken boven Imde en Nerom waar er gevochten werd.

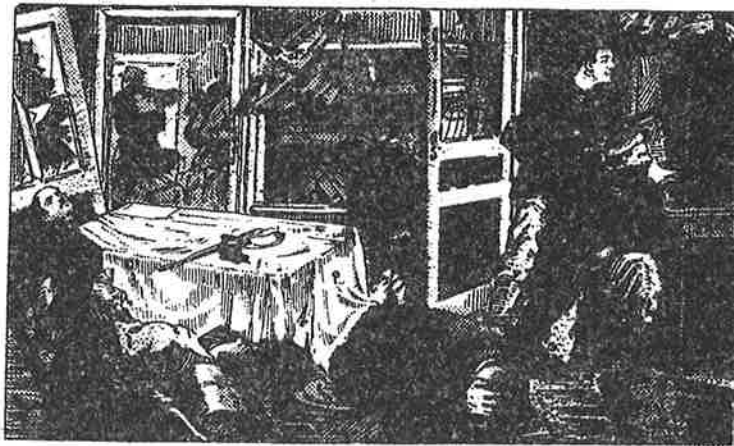
8 september - Naar het schijnt zouden Imde en Kapelle-op-den-Bos op 5 of 6 september platgebrand zijn.

10 september - Groot gevecht rond Humbeek - Grimbergen. Ondanks een sterke westenwind, hoort men zeer geweldig kanongeschut van 6.30 uur 's morgens tot 5.30 uur in de namiddag. Het begon te Imde-Humbeek en was bijzonder hevig rond het middaguur en om 3 uur richting Strombeek en achteraf naar Perk.

11 september - Het gevecht van gisteren zou volgens de eerste verhalen zeer bloedig geweest zijn. De Duitsers zouden zich met veel verliezen teruggetrokken hebben naar Diegem en Kortenberg.

12 september - Men hoort in de nabije buurt infanteriegeschut richting Wolvertem tot 3 uur in de namiddag. Men zegt dat er Belgische verkenners tot in Vijlst geraakt zijn ... Men zegt ook dat er Belgische soldaten tot in Wolvertem geraakt zijn.

14-15 september - Overall worden de mannen in de kerken opgesloten.

' Het gevecht te Epeghem - 10-13 Sept. 1914

17 september - De Duitsers hebben te Wolvertem veel burgers meegenomen om hen voorop te doen gaan. De mensen worden geterroriseerd. Zij (de Duitsers) hebben Beigem en Epeghem in brand gestoken.

19 september - De Duitse generaal geeft aan de inwoners het bevel om in huis te blijven, met evenwel toelating om naar Brussel te vluchten.

20 september - Twee kanon- en geweschoten; het zou naast Wolvertem zijn.

23 september - Men hoort tien kanonschoten niet ver van hier richting Strombeek of Meise. Wagens met proviand rijden naar Meise.

24 september - Te Wolvertem zijn alle mannelijke inwoners verplicht geweest naar het Noorden te vertrekken. Een groot aantal huizen werd er verwoest.

25 september - De Duitsers hebben de streek ontruimd behalve Meise en zijn vertrokken naar Strombeek ... Te Meise worden door de Duitsers concerten gegeven.

26 september - ... Men vertelt dat Humbeek vernield is ... De Duitsers spreken over het begin van de belegering van Antwerpen. Zij houden anderzijds rekening met een aanval op Meise en Relegem (door de Belgen ?).

27 september - Rond 5 uur begon hier een hevige slag : het kanongeschut duurde tot 7 uur 's avonds. Men hoorde obussengefluit in de richting van Droeshout, Steenhuffel en Imde.

28 september - Derde dag van de slag ... Het lijkt wel of men de kanonnen van de forten van Liezele en Breendonk hoort.

29 september - Vierde dag van de aanval op Antwerpen. Men ziet rookwolken boven Londerzeel, klein geschut en geweschoten richting Rossem. De gewonde soldaten worden weggevoerd met de tram van Wolvertem, die de Duitsers opnieuw in bedrijf gesteld hebben.

30 september - Vijfde dag van het gevecht dat tijdens de nacht voortgezet werd. Men zag van op de Heirbaan dorpen branden in de richting van Lievele ... Een zeer bloedig gevecht vond plaats tussen Kapelle-op-den-Bos en Humbeek, dat de Duitsers platgebrand hebben zoals Beigem, na zich bedronken te hebben ... Te Limbos hebben de Duitsers een vaste luchtballon opgelaten als observatiepost.

1 oktober - 's Nachts gevechten van Nerom tot Temse. Het geschut van de kanonnen is gericht op de Hasseltberg ... 's Namiddags hevig geschut tegen Puurs ... Men zegt dat te Merchtem en Londerzeel overal doden verspreid liggen.

3 oktober - Achtste dag van de ononderbroken slag ...

4 oktober - Een man uit Humbeek zegt dat daar alles plat ligt uitgenomen het kasteel. Te Steenhuffel wordt er nog gevochten.

9 oktober - Men vertelt dat Duitse officieren te Meise zelfmoord gepleegd hebben.

Vertaling van uittreksels uit de nota's van Vrederechter Anne de Molina

Op 21 augustus was er te Wolvertem een enorme doorgang van Duitse troepen die alle voedingswaren opeisten met als gevolg dat de bevolking zonder eten viel. De Duitsers gedroegen er zich als woestelingen : een zekere Hermans werd neergeschoten, een genaamde Storck liep verwondingen op. Het gemeentehuis - vrederecht werd zo goed als geplunderd : de meubelen werden op het plein gegooid met inbegrip van de toga van de vrederechter die aan stukken gescheurd werd. Vandalismedaden waren even onbeschrijfelijk als veelvuldig.

Op maandag 24 augustus werd er in Imde en Meusegem gevochten : de "*slag van Imde*". Jagers te paard werden door de Duitsers verschalkt en met machinegeweren beschoten. Bij de Belgische Jagers vielen er 85 doden en 200 gevangenen. In Ossel - Brussegem "*den 25 augustus heeft men menschen uit het veld gejaagd door geweer-schoten, doch gelukkig zonder iemand te treffen*" (Pastoor Buurmans). Op 26 augustus werd in Epegem gevochten, meerdere huizen werden er de prooi van de vlammen, waarvan in de avond tot in Ossel de gloed kon waargenomen worden (1). Van 25 tot 27 augustus gebeurde inderdaad de eerste uitval van het Belgisch leger uit Antwerpen en werd er op de vaart gevochten tussen Mechelen en Brussel. Belgische soldaten komen aan te Humbeek waar zij tegen de Duitsers vochten en op 26 augustus komen de Belgen ook naar Epegem, aan de Verbrande Brug. Er wordt voornamelijk te Elewijt gevochten.

Op zaterdag 29 augustus kwamen er allerhande Duitse troepen in Ossel voorbij in de richting van Meise : een grote vlag, de oversten in een paardenkoets gezeten, verkenners per fiets, met stafkaarten.

Op 10 september was er een nieuwe uitval van de Belgen : hun voorposten konden tot Merchtem, boven Wolvertem, voorbij Eppetegem, Weerde en Elewijt geraken (2). De paarden van de burgemeester werden op 11 september 's nachts meegenomen, enkel de veulens bleven nog over. Twee jongens uit Meise die op hun veld werkten waren hier met de Duitsers meegekomen, die hen verplicht hadden hen tot hier te begeleiden. Op zaterdag 12 hebben Belgische troepen de Duitse posities aangevallen in Rode, Eversem, Humbeek en er werden branden gesticht. De molen *Van Daelem* te Wolvertem brandde die dag af.

Verdediging der lijn Nethe-Rupel

Op 13 september werden de kerken van Humbeek, Beigem en Nieuwenrode evenals een zeker aantal huizen te Humbeek systematisch platgebrand.

In Oppem, zoals in Wolvertem, werden alle mannen weggevoerd. Op 7 oktober waren er 35 nog niet teruggekeerd. De griffier en de klerk-griffier van het vredege-recht waren niet te vinden, evenmin als de oude Heren Van Zeebroeck en Van Cauwelaert. Zij waren weg naar een onbekende bestemming. Antwerpen was die dag gevallen en het kanon liet zich niet meer horen.

De volgende dagen trokken Duitse artillerie, cavalerie en ravitaillering langs Ossel en Brussegem voorbij. De kerk van Nieuwenrode had ook gebrand, vertelde een zekere Goossens, die gedurende zeven dagen te Meise op een zolder opgesloten was en vanwaar hij de brand gezien had.

(1) Op dinsdag 25 augustus werd slag geleverd te Zemst en te Hofstade en 's anderendaags te Hombeek. Kapelle-op-den-Bos werd die dag bijna "gans in de asse gelegd" (zie ESB 1996).

(2) Generaal GALET - *S.M. le Roi Albert commandant en chef en 1914* - schets nr 3 - "Les sorties d'Anvers - Situation des troupes le 10 septembre 1914 à 17 heures."

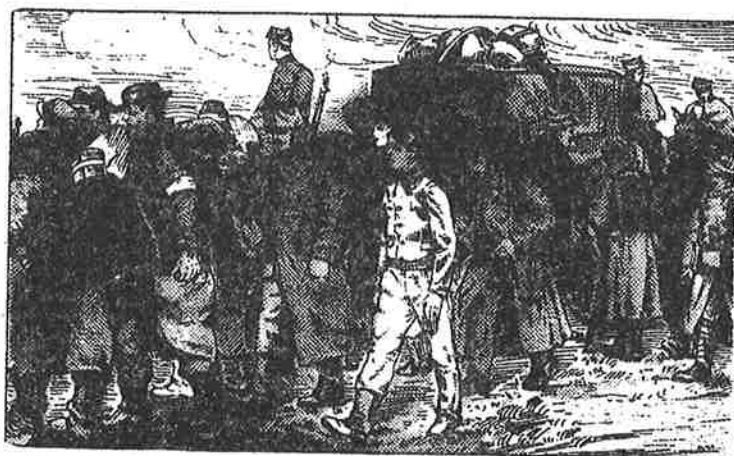
Paul DUTRIEUX werd geboren te Casteau op 12 mei 1897. Hij was sergeant in de vierde Compagnie van het tweede Bataljon van de 3e Jagers te Voet.

Bij het vertrek naar het front was ik de enige sergeant bij de Compagnie. Vóór de oorlog waren wij nog met zijn vijven, maar de vier anderen werden tijdens de mobilisatie overgeplaatst naar het zesde Jagersbataljon. Ik was dus amper 17 jaar en alleen verantwoordelijk voor een compagnie van ongeveer 180 soldaten. Maar gelukkig bestond er toen nog discipline.

Het was op 24 augustus 1914. Sinds enkele dagen waren wij gelegerd in een klein dorpje achter de eerste linie van de forten van Antwerpen. Die ochtend vertrokken wij richting Brussel, wetende dat wij onderweg zeker de Duitsers zouden tegenkomen. Mijn compagnie zat vooraan in het regiment. Met vier of vijf soldaten vormde ik de voorpost. Eens voorbij Londerzeel hoorde ik langs mijn rechterzijde geweeschoten, afkomstig van een deel van het regiment dat een andere weg had genomen. Op dat ogenblik beseften wij dat het gevaar nabij was. De luitenant sloot zich nu bij onze kopgroep aan. Kennelijk vreesde hij dat ik, dat jonge sergeantje, de confrontatie met de Duitsers niet zou aankunnen.

Wij trokken door het kleine gehucht Imde, waar zich op dat ogenblik een groot aantal Duitsers schuilhield in de huizen. Wij liepen zonder moeilijkheden in de gracht van de weg, tot wij het enige huis bereikten dat zich tussen het kleine monument en de hoofdbaan bevond.

Toen ik, even voorbij het huis, opnieuw de gracht wou ingaan, begon de schietpartij. De Duitsers waren nu slechts op een vijftigtal meters van ons verwijderd. De andere soldaten uit ons groepje maakten onmiddellijk rechtsomkeer, richting Imde. De luitenant wou echter ter plekke blijven. Na enig heen en weer gepraat kon ik hem ervan overtuigen dat we zonder twijfel en onnodig zouden gedood worden, vermits de Duitse posities reeds door ons regiment gekend waren.

De aftocht uit Antwerpen - Okt. 1914

Wij besloten dus eveneens terug te keren. Bij een kleine brug aangekomen, kwam ik uit de gracht. De Duitsers kwamen nu dwars door de wei op ons af.

Ik liet me op de hoek van de brug onmiddellijk op de knieën vallen en begon te schieten. De luitenant bevond zich intussen achter het muurtje van de brug. Ik had hoogstens acht of tien schoten afgevuurd, toen een kogel rakelings langs mijn buik vloog, de kolf van mijn geweer brak en mijn rechterbovenarm verbrijzelde. Ik moet het waarschijnlijk uitgeschreeuwd hebben, want de luitenant keek van achter het muurtje op om te zien wat er gaande was. Ik herinner mij nog dat hij zei : *"Ik heb al vele kogels rond mijn oren horen fluiten"*. Nauwelijks had hij deze woorden uitgesproken of hij kreeg een kogel door het hoofd, die hem zeer ernstig verwondde.

Twee soldaten sleepten de luitenant mee, twee andere ondersteunden mij om mij te helpen weggemen. Bij het kruispunt Imde - Londerzeel aangekomen, zag ik een jonge arts die zich over mij ontfermde. Eigenlijk had deze willen doorgaan tot Londerzeel, doch daar had ik de kracht niet meer toe. De luitenant, ondersteund door de twee soldaten, trok wel verder, richting Londerzeel. Midden op de weg werd hij uiteindelijk toch door de Duitsers doodgeschoten.

De arts en ik besloten ons te verbergen in een huis, doch hiervan bleken alle deuren en ramen gesloten. Wij verstopten ons dan maar in een schuurtje van één der laatste boerderijen van Imde en bedekten ons met stro. Een vijftal minuten later bevond zich een grote groep Duitsers op de binnenkoer van de boerderij, voor hen de laatste schuilplaats voor zij oog in oog zouden staan met de vijand. Het was toen ongeveer 13 uur. De gevechten duurden tot 16 of 17 uur, heel precies kan ik het mij niet meer herinneren.

Zo nu en dan waren wij op slechts enkele meters van de Duitsers verwijderd en op een bepaald ogenblik gooide een burger, die een kogel in de arm had gekregen, zich op ons. Een poosje daarna inspecteerde een Duitser de schuur waar wij verborgen lagen. Met de bedoeling de Duitser het rode kruis op zijn mouw te tonen, stak de arts zijn arm door het stro. Ongetwijfeld moet de Duitser gedacht hebben dat de arts een revolver had, want hij haastte zich weg, zonder nog terug te komen. De Belgische artillerie beschoot Imde : verscheidene obussen kwamen op onze schuur terecht, alsook op de boerderij zelf. Een andere hoeve, even verderop, brandde volledig af.

Toen de gevechten ophielden en wij geen Duitsers meer zagen, veronderstelden wij dat onze troepen verslagen waren en wij weldra zouden gevangen genomen worden. De arts en ikzelf besloten ons om te kleden in burgerkledij om indien mogelijk zo te ontsnappen aan een eventuele gevangenneming. Wij vroegen kleding aan de hoevebewoners, van wie ik een oude, ribfluwelen pantalon kreeg. Mijn legeruitrusting werd in de mesthoop verborgen. De twee soldaten waren verdwenen. De dokter ging te voet op weg, op zoek naar mogelijk gewonde slachtoffers. Ik legde me ondertussen op een bed in een bouwvallig kamertje van de boerderij.

Groot was mijn verbazing toen ik een poosje nadien (het kan hoogstens een half uurtje later geweest zijn) Belgische ambulanciers zag die mij kwamen evacueren. Ik vertrok met hen per auto, richting Londerzeel. Op zeker ogenblik bemerkte ik in de gracht een gedode ruiter en ik heb zijn *"dolman"* meegenomen. De ambulanciers plaatsten nog een draagberrie in de auto, waarop een aan de buik gewonde korporaal lag die steeds maar op zijn moeder riep.

Te Puurs werd ik voor de nacht ondergebracht in, naar ik vermoedde, een klooster of school. De volgende morgen reisde ik per trein door naar Antwerpen, waar ik verzorgd werd aan de ingang van de ontvangstaal van de Zoo.

Het was pas 40 jaar later dat ik, geheel toevallig, Dr. Bolen weer op het spoor ben gekomen. Op dat moment was hij burgemeester van Hasselt. Samen woonden wij de herdenkingsceremonie van de Slag van Imde bij.

Ik herinner mij nog dat hij toen zei : *"Ik heb de hele oorlog meegemaakt, maar die 24 augustus 1914 was de vreselijkste dag van alle"*.

Uhlán.

Paul DUTRIEUX kreeg na de oorlog zijn Vuurkaart met volgende onderscheidingen:

- 2 frontstrepen
- 1 kwetsuur
- Oorlogskruis
- Zegemedaille
- Militaire Medaille 2de klasse (art. 4)
- Herinneringsmedaille 1914 - 1918

OUDE MEISESE GESLACHTEN

HEIJNSMAN (uit Sint-Brixius-Rode)

Heins (in het Duits Heinz) is een afkorting van Hendrik. In zijn gemoedelijke vorm wordt dat Heinsman zoals wij nu nog van Jan Janneman maken¹.

I. Heinric HEIJNSMAN, cit. Sint-Brixius-Rode 1524², + voor 1540³.- x Lijsbeth van den DRIESSCHE, + na 1524.- Van wie :

1° Zegher, kerkmeester van Sint-Brixius-Rode 1524, + voor 1541⁴.- x Barbara MESKENS, (zij x 2° Peeter Broeckmans fs Joos, en x3° Peeter verHulst fs Joos) + na 1554⁵.- Van wie, cit. Meise 1541⁴ :

A. Willem, cit. Meise 1554.

B. Cornelis, + voor 1554.- x Elisabeth PEETERS .- Van wie 1554 te Meise⁵ :

1. Willem, cit. Meise 1579⁶.- x Kathelijne van de PERRE.

2. Alijte.

3. Elisabeth.

2° Cornelis volgt II.

3° Jan °ca 1499, vorster der bank van Ramsdonk-Kapelle 1557⁷, te Meise 1541

4° Margriete, cit. 1541⁴.- x Willem WAMBACQ zoon van Ambroos, meier van de heer van Grimbergen, + voor 1559.- Van wie afstamm.⁸

5° Beatrijs, meisenier 1550⁹.

6° Kathelijne, cit 1541.- x Jan van SEGHBROECK zoon van Cornelis, te Eversem, + voor 1576¹⁰.- Van wie afstamm.¹¹

7° Anne, cit. 1541.- x Jan BESSEMS zoon van Merten, + voor 1562¹².- Van wie afstamm.¹³

II. Cornelis HEIJNSMAN, meisenier te Beigem 1540³, kerkmeester 1545 en schepen 1553-54 *ibid.*¹⁴.- x Alijte al. Else van LIMBOSCH dochter van Mathijs, cit. 1552-54.- Van wie :

¹ Jan LINDEMANS, Vlaamsche persoonsnamen (Turnhout 1944) blz. 77.

² Sch.gr. Meise nr 5697.

³ Cit. bij meisenierschap van zijn zoon Cornelis : stravers Geeraerd Donckerwolcke en Mr Joos van de Driessche.

⁴ Sch.gr. Meise nr 5700.

⁵ Id. nr 5702.

⁶ Id. nr 5705.

⁷ Sch.gr. Ramsdonk & Kapelle nr 2661.

⁸ Jan LINDEMANS, Oude Brab. gesl. nr 3 (1931), blz. 9.

⁹ Stravers : Cornelis en Henric Heijnsman.

¹⁰ Sch.gr. Meise nr 5704.

¹¹ Zie onze genealogie van Seghbroeck, te verschijnen.

¹² Sch.gr. Meise nr 5703.

¹³ Zie onze genealogie Bessems, in Berla nr 45 (1996), blz 13.

¹⁴ Sch.gr. Grimbergen nr 3649bis.

1° Henric volgt III.

2° Elisabeth, te Beigem 1561-99¹⁵.- x Joos de DONCKER, + voor 1586.- Van wie afstamm. in 1586¹⁵.

3° Magdalena, + na 1581¹⁶.- x Cornelis verBELEN, te Meise, + voor 1581.- Van wie afstamm.¹⁷

4° Anne, x Laureijs van den BOSSCHE, cit. 1580¹⁵

III. Henric HEIJNSMAN, meisenier te Beigem 1545¹⁸, erflaat van O.L.Vrouw ib. 1556-61, + voor 1579¹⁵.- x Kathelijne van MISPELTERRE dochter van Jan, cit. 1561-79 (zij x 2° Hendric van der Elst¹⁹, te Beigem 1569; x 3° Jan van Campenhout, te Beigem 1579¹⁵) van wie te Beigem in 1579¹⁵ :

1° Adriaen, volgt IV.

2° Aleijte alias Else, x Franchois van SEGHBROECK zoon van Urbanus, schepen ib., en Pirijsne Jacobs, cit. 1580¹⁵.- x 2° Cornelis MESKENS, cit 1604²⁰. Van wie afstamm.¹¹

3° Jacquemijne.

4° Kathelijne.

IV. Adriaen HEIJNSMAN, erflaat van het hof ten Dale 1571 en van O.L.Vrouw 1591 te Beigem¹⁵.- x Barbara GOOSSENS, dochter van Jan, schepen van Brussegem, en Elisabeth van den Eijnde²¹.- Van wie blijktbaar :

(V. Peeter HEIJNSMAN, erflaat van het hof ten Berge 1594-98 en van O.L.Vrouw 1591 te Beigem, schepen ib. 1592-1594²².)

L. LINDEMANS

¹⁵ Id. nr 3474 : voogd van Laureijs van den Bossche en Peeter van Rode.

¹⁶ Sch.gr. Merchtem nr 5213.

¹⁷ Zie onze genealogie verBelen, in Berla nr 42 (1995), blz 8.

¹⁸ Stravers : Cornelis Heijnsman, vader, en Joos van den Driessche.

¹⁹ Niet te vinden bij J.M. van der ELST in Vlaamse Stam 1991, blz. 49.

²⁰ Sch.gr. Beigem nr 708.- Wellicht fis Laureijs, meisenier in 1532, en Margriet de Roovere. Zie onze genealogie Meskens, in Berla nr 53 (1998) blz 11.

²¹ Jan en Paul LINDEMANS, in Oude Brab. gesl. nr 4 (1933) blz. 13.

²² Sch.gr. Grimbergen nr 3474, sch.gr. Beigem nr 706-708.

MEISE EN DE BRABANTSE OMWENTELING.

F. Coene

De Brabantse Omwenteling was een opstand in de jaren 1789 - 1790 tegen het Oostenrijks bewind, die zich voornamelijk afspeelde in Brabant. De opstand werd veroorzaakt door de impopulaire hervormingen van keizer Jozef II die in strijd waren met de Brabantse vrijheden. Een en ander veroorzaakte grote onrust en leidde ten slotte tot gewapend verzet.

In april en de volgende maanden van 1789 werden tal van hervormingsmaatregelen afgekondigd en ten slotte werd zelfs de "Blijde Inkomst" buiten werking gesteld

"Blijde Inkomst" was de naam van de oorkonde die door Johanna en Wenceslaus van Luxemburg aan Brabant werd verleend bij hun inhuldiging op 3 januari 1356. Op deze oorkonde, aanvankelijk geldend voor het territorium van het hertogdom Brabant, beriepen zich, vooral in de 16de eeuw, ook de andere Zuid Nederlandse gewesten : iedere vorst moest bij zijn inhuldiging de eed van trouw aan de Blijde Inkomst afleggen. De Blijde Inkomst regelde de verhoudingen tussen de onderdanen, de rechtspraak, de bestuursvormen, de taalgebruiken en bevestigde de ondeelbaarheid van het Brabantse grondgebied. Na door Jozef II vernietigd en later hersteld werd de Blijde Inkomst door de Franse Revolutie definitief opgeheven. Bepalingen uit de Blijde Inkomst werden in aangepaste vorm in de Belgische Grondwet overgenomen.

Er ontstonden in de Brabantse Omwenteling twee partijen. De conservatieve partij, waarvan de Brusselse advocaat Hendrik van der Noot een van de leiders was, wou vooral het herstel van het gezag van de Staten van Brabant (vandaar de naam "statisten"). De partij beoogde een zo groot mogelijke zelfstandigheid en onafhankelijkheid, en trachtte dat doel te bereiken met buitenlandse hulp. De andere partij, de democraten, progressieven of - zoals zij naar een der leiders, de Brusselse advocaat Vonck ook

genoemd werden - de "Vonckisten", wilde wel hervormingen op voorwaarde dat deze in de liberale zin werden doorgevoerd.

Tot de conservatieven behoorden een groot aantal geestelijken en vooral de bewoners van het platteland. De Vonckisten vonden hun aanhang voornamelijk bij de intellectuelen, bij een deel van de liberale adel en bij industriëlen. Gezien de partij in beginsel niet anti-klerikaal was behoorden ook een aantal geestelijken tot de democraten. De beide partijen kwamen moeilijk tot overeenkomsten en werkten elkaar eerder tegen. Zo verloor de Brabantse Omwenteling aan kracht.

Het door de democratische advocaat Verlooy gestichte revolutionaire genootschap *Pro Aris et Focis* (Voor Outer en Heerd) vervulde in de Omwenteling een voorname rol en trof oa. voorbereidingen tot gewapend verzet dat vanuit Breda georganiseerd werd. De tot de Vonckisten behorende generaal Van der Meersch nam het bevel van het patriottenleger (ca 2800 man) op zich. Hij viel op 24 oktober 1789 de Kempen binnen en versloeg op 27 oktober de regeringstroepen bij Turnhout. In minder dan twee maanden werden achtereenvolgens Gent (13 november), Brussel (12 december) en Namen (17 december) ingenomen.

Op 7 januari 1790 kwamen te Brussel de Staten-Generaal van de Zuidelijke Nederlanden bijeen. Zij proclameerden de soevereiniteit van de Verenigde Belgische Staten, waarvan een 90 leden tellend Soeverein Congres de leiding kreeg. Maar onderlinge twisten en tweedracht vernietigden spoedig de bekomen resultaten.

Keizer Leopold II, de opvolger van Jozef II, verzekerde zich van de welwillende houding van Pruisen en Engeland (conventie van Reichenbach, juli 1790) om de opstandige gewesten terug te heroveren en te onderwerpen (24 november - 7 december 1790).

Deze korte historische schets naar aanleiding van een brief (zie kopijen) waarvan ik enige tijd terug in het bezit ben gekomen.

Lieve ende Bevinde

Ingevolge de Bevelen Oms toegetouwen,
 Ordounera Wij H. ten Diente des Vaederlands
 op saterdag weseude den 26. der maendts
 april 1790 ten vijf ueren voor noon op
 de graen Merckt in het Nationael magazijn van
 Jericho binnen Brussel te Leveren de
 quatiteit van vyftien overdecte waghens
 elck beoppannen met twee speerden om te
 dienen sooreen militair transport tot Namen.
 Ende vandeys Leeringete doew en Blyftingewen
 gebreke op depenew ende amdenen daer toe gestatent
 Brussel den 22. april 1790

ulgoosd w spaer
 H. Spaer

De brief is gericht aan "Lieve ende Beminde Die Meyer en Regeerders van Meijssche - Te bestellen aan den Schepenen Pieter Driessch". De inhoud luidt als volgt :

Lieve ende Beminde

Ingevolge de bevelen ons toegesonden, ordonnere wij Ul ten dienste des vaederlandts op saterdag wesende de 24 der maendt april 1790 ten vijf ueren voor noen op de graen Merckt in het Nationael magazijn van Jericho binnen Brussel te leveren de quantiteit van vijftien overdecte waghens elck bespannen met twee peerden om te dienen voor een militair transport tot Namen.

Ende vandeze Leveringe te doen en blijft in geenen gebreke op de penen ende amendes daertoe gestatueert. Brussel den 22 april 1790.

Hoofddrossaert Evenepoel (?).

De gemeente Meise diende dus ten behoeve van het leger van de Verenigde Belgische Staten vijftien met twee paarden bespannen karren te leveren op 24 april 1790.

Enkele vragen die bij deze gesteld kunnen worden :

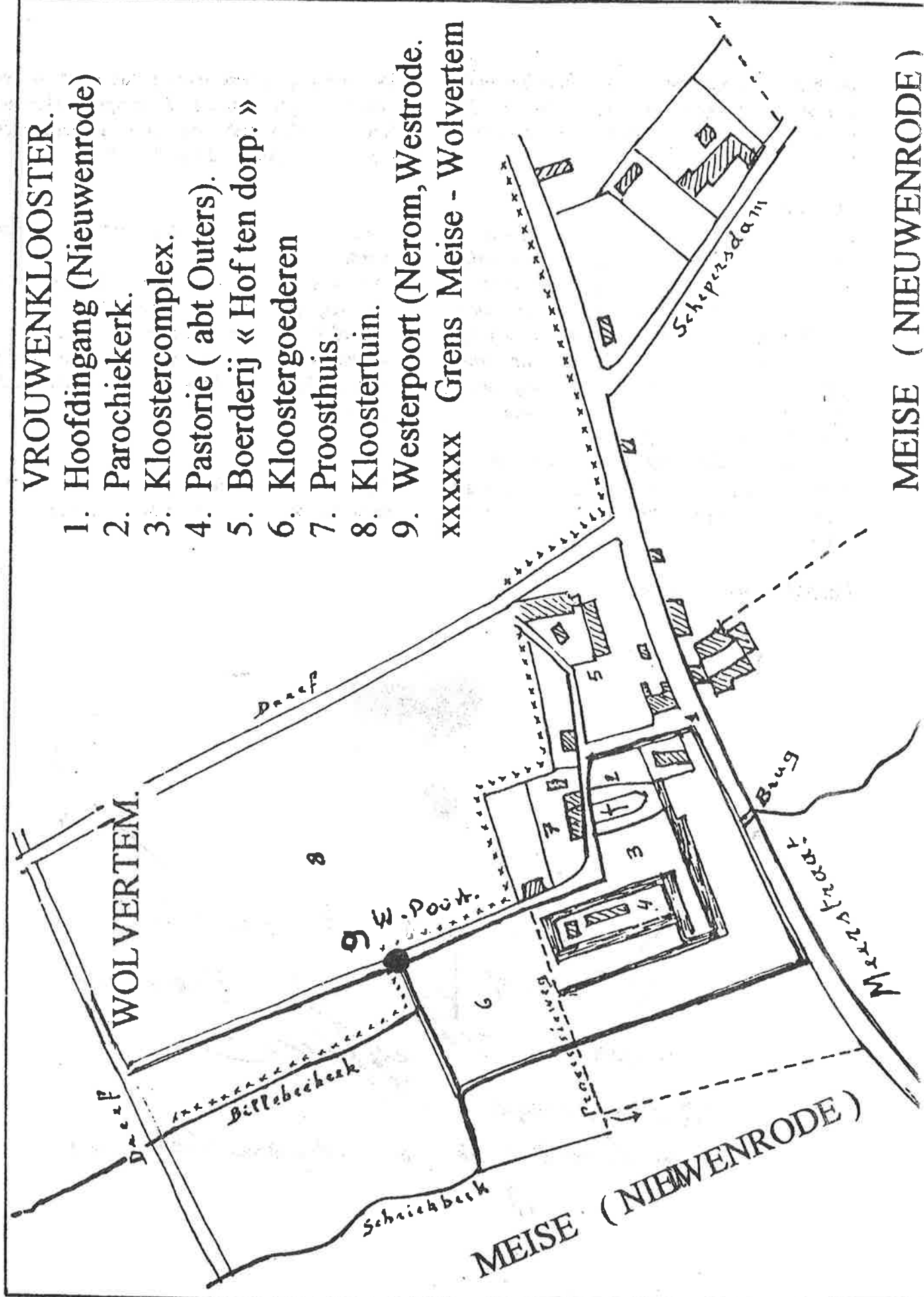
- Wie waren de Beminde Meyer en Regeerders van Meijssche ? Zijn de namen gekend ?
- Werde het gevraagde geleverd ? Door wie ? Vinden we hiervan sporen in de gemeentelijke boekhouding of archieven ? Hoe verliep een en ander ?

Wie zet ons op het spoor ? De redactie verwacht het resultaat van uw opzoekingen.

*Lieve ende Beminde
Die Meyer en Regeerders
van Meijssche
Port de Suis.
te bestellen aan den Schepenen Pieter Driessch*

VROUWENKLOOSTER.

1. Hoofdingang (Nieuwenrode)
 2. Parochiekerk.
 3. Kloostercomplex.
 4. Pastorie (abt Outers).
 5. Boerderij « Hof ten dorp. »
 6. Kloostergoederen
 7. Proosthuis.
 8. Kloostertuin.
 9. Westervoort (Nerom, Westrode.
- xxxxxx Grens Meise - Wolvertem

MEISE (NIEUWENRODE)

Nieuwenrode, volgens Popp (1860).

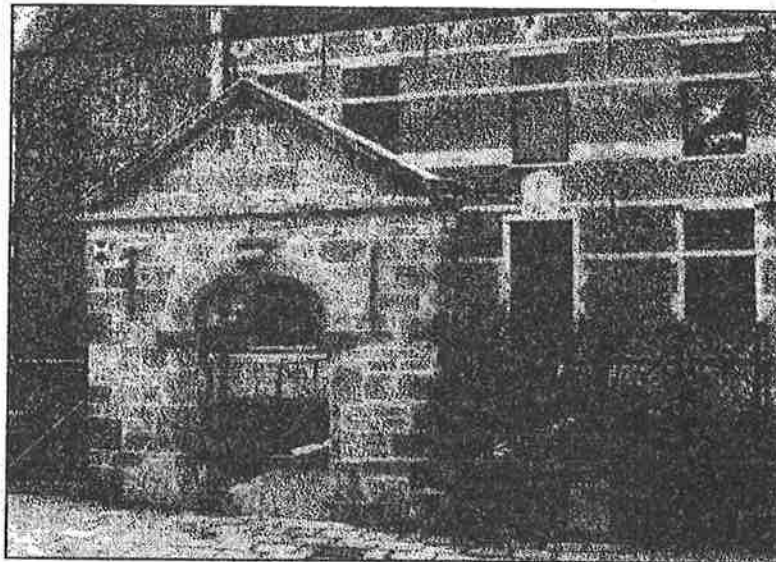
xxxxx = Grens Wolvertem-Meise

Reconstitutie van het oud Klooster

HEEMKUNDIGE WANDELING TE NIEUWENRODE..

Nieuwenrode was met Westrode in de beginne één groot bos. De abdij van Grimbergen stichtte rond 1140 hier een vrouwenklooster, op 5 km afstand van de mannenabdij van Grimbergen. Het klooster telde een 90 tal zusters en leken. Het klooster beleefde een dieptepunt rond 1270, iets later werd het klooster opgeheven.

De gebouwen van 1140 verdwenen in de loop der eeuwen ; uitgenomen de kerk en de pastorie. Nieuwenrode werd afhankelijk van de kerk van Meise en van de abdij van Grimbergen. Zij kreeg een bijzondere statuut ; de pastoor mocht zich proost noemen. Abt Outers herstelde na de Godsdienstoorlogen in 1613 de kerk en in 1628 de pastorie. Het « Hof ten dorp » was de boederij van het klooster. Nadien werd zij een abdijshoeve. Tijdens de Franse bezetting werd zij als zwart goed verkocht.

In 1811 werd Nieuwenrode een zelfstandige parochie. De O.L.V.-kerk werd in brand gestoken in 1914 door de Duitse soldaten. Zij werd heropgebouwd in 1922.

In 1967 brandde 's nacht de pastorij gedeeltelijk uit. De pastorij werd in 1989 omgevormd tot een cultureel centrum « de oude pastorie » van Kapelle op den Bos.

Nieuwenrode behoorde van oudsher tot de gemeente Meise. Zij werd bij K.B. in 1874 een zelfstandige gemeente. In 1898 bouwde Nieuwenrode haar gemeentehuis met bijhorende gemeenteschool.

Sinds de fusie werd zij een deelgemeente van Kapelle op den Bos.

De wandeling gaat door op *zondag 26 september 1999.*

Vertrek aan de kerk van Nieuwenrode om 2 uur 30..

Bij regenachtig weer zijn waterdichte schoenen gewenst.

Michel Van den Broeck.

sfeerbeelden
sint-martinuskring
1930 - 1935

hieronder van links naar rechts:
Rik Moerenhout, Suske Wiet
Fiel Olbrechts, Schrobberbeek
Rik Vos, Pitje Vogel

HET TONEELLEVEN IN MEISE

(1920 - 1999)

door Piet De Cuyper (1997-1998-1999)

Vorige aflevering beloofde ik terug te keren naar de toneelkring "De Morgenstar", periode van voor de tweede wereldoorlog vooraleer ik de volgende toneelkring zou belichten. Ondertussen vernam ik echter langs Lizette Haeck dat de "Sint-Martinuskring" rond de jaren 1930 werd gesticht.

Zodoende was het dus logischer dat ik, vooraleer de vooroorlogse periode van "De Morgenstar" door te nemen, eerst de parochiale kring aan mijn lezers zou voorstellen. Ik werd hierbij geholpen door een paar mensen die het allemaal van zeer dichtbij hebben meegemaakt waarvan zelfs nog een mede-stichter die de stichtingsdatum bevestigde. Mijn gretig luisterend oor kwam terecht bij o.a. twee dorpelingen die mij reeds van bij het begin bijstonden, Lizette Haeck en Jean Van Diest en ook bij Marie Van Keer kon ik de foto van haar broer en van de voetbalploeg bemachtigen. Ook Frieda Olbrechts bezorgde mij langs haar moeder een waardevolle foto van de drie koningen en een aantal groepsfoto's. Lizette grabbelde ook even in haar foto-does en hieruit toverde ze ook nog enkele foto's genomen tijdens de activiteiten van ...

DE SINT-MARTINUSKRING (anno 1930)

Lizette en ook Jean vertelden mij dat één van de eerste en trouwe leden van deze kring nog steeds in Machelen woont, waar hij als onderwijzer op rust vertoeft. Deze kranige tachtiger is Lucien Krokaert, de nonkel van de kinderen van meester Krokaert, Fons, Laurent, Bert, Louis en Louisa. Volgens mijn medespeurders zou meester Lucien mij nog het een en het ander kunnen vertellen over deze kring. Ik nam daarom contact met mijn buur Bert Krokaert die voorstelde om zijn nonkel hierover eens wat vragen te gaan stellen, wat ik natuurlijk met dank aanvaardde.

Zo vernam ik dat Lucien afstudeerde in 1932 als onderwijzer en dat 2 jaar voordien pastoor Cools aan onderpastoor Corbeel de opdracht gaf om de "Sint-Martinuskring" op te richten. Het moest de tegenhanger worden van de twee toneelkringen van de fanfares nl. "De Morgenstar" en "'t En Zal" waar mannen en vrouwen samen toneel speelden, wat niet naar de zin was van pastoor Cools.

Zodoende ontstond de parochiale "Sint-Martinuskring" alleen voor mannelijke leden, een soort studiekring met opdrachten als toneelspelen, voordrachten organiseren, reizen en wandelingen maken, e.a. Het waren dus allemaal jongeren die door de "Maaseneirs" wel eens de "Vrijgezellenkring" werd genoemd daar er absoluut geen meisjes welkom waren. De toonaangevende figuren waren onder meer Rik Vos, zoon van Louis Vos die als toneelleider werd aangezocht (hierover geraakten mijn speurneuzen het niet eens, de ene beweert dat vader Vos de toneelkring leidde en de andere houdt vol dat Rik Vos in samenspraak met zijn vader de toneelkring in goede banen leidde; wie heeft gelijk? misschien was het wel zo dat vader Vos in het begin zijn zoon bijstond en dat later Rik Vos de taak volledig op zich nam); ook Phil Olbrechts was een van de stimulerende figuren. Zij waren omringd door heel wat jonge vurige aanhangers waaronder dus ook Lucien Krokaert. De activiteiten gingen door in en rond het oude patronaat dat gelegen was in de Limbosweg of door de Meisenaars "het streuke" genoemd. De bibliotheek die later overgebracht werd naar een klein gebouw in de Limbosweg, was toen ook in het patronaat ingericht in grote

muurkasten en de boeken werden minutieus uitgeleend door juffrouw Van Buggenhout, de tante van de Vandeveldes en de De Vroedes.

In deze editie zal ik dan ook alleen de groepsfoto's publiceren terwijl ik ijverig op zoek ga naar alle individuele foto's die ik in volgend nummer laat verschijnen.

De Sint-Martinuskring bestond in zijn prille beginperiode uit volgende leden :

Onderpastoor CORBEEL, was de stichter van de kring onder impuls van pastoor Cools. Deze parochie-herders voerden de cultuur hoog in het vaandel en moesten met lede ogen toezien hoe de politiek zich meester maakte van het toneellevens in hun parochie en daar moest kost wat kost iets tegen gebeuren. Hun parochianen, leden van de fanfares "De Verenigde Broeders" en "Concordia" "misdroegen" zich door toneel te spelen in gemengde gezelschappen. (Beste lezer, U moet dit natuurlijk zien in die tijd, want onze parochiepriesters Bie en Jan zijn op dit ogenblik fervente aanhangers van onze plaatselijke "gemengde" toneelkring Kris-Kras). De parochie-overheid wilde hiertegen iets doen en zij startte met een groep jongeren de... hoe kon het ook anders, "Sint-Martinuskring". Naast de wandelingen en reizen (natuurlijk in het binnenland) die zij organiseerden waren er dus voordrachten en vooral toneel. De voordrachten bestonden vooral uit het voorlezen uit boeken. Dit gebeurde in het patronaat, waar heel wat belangstellenden naartoe kwamen. Toneel werd er gespeeld op Kerstdag, zo vertelde mij Jean Van Diest en de voorstellingen waren gratis. Er werd echter een grote tombola georganiseerd om de kosten te dekken. Zoals de andere kringen in de gemeente speelden zij ook tijdens deze toneelavond een drama en een klucht of blijspel en ook zij hadden enorm veel bijval en de parochianen kwamen dan ook de kring van de onderpastoor aanmoedigen en daar iedereen of bijna iedereen naar de kerk ging in die tijd kwamen ook de leden en aanhangers van de andere toneelkringen in groten getale naar de opvoeringen kijken. Toneel was toen een van de weinige belevenissen in het Meise van toen zonder televisie en voor velen ook nog zonder een deftige radio. Pastoor Cools wist zo deze jonge mannen uit de gemengde toneelkringen te houden. Onderpastoor Corbeel wilde echter tijdens de vergaderingen niet in de herberg komen en hield dan ook deze bijeenkomsten in de keuken van café Sint-Anna.

RIK VOS, werd dus onder het goedkeurend oog van vader, de regisseur van de kring en was de broer van auteur Herman Vos (Een dorp vergeten, recent werk van Herman Vos dat de jeugdijaren beschrijft van de auteur in Meise, boek nog steeds verkrijgbaar in de boekhandels en een aanrader voor wie meer te weten wil komen over het Meise van toen). Rik was ook de broer van Mia, echtgenote van de onlangs overleden Mon De Goeyse. De familie Vos woonde in het huis waar nu dokter Jacobs woont tussen de muziekschool en de hoeve Haeck, hoeve waar Herman zijn jeugdijaren sleet. (Brusselsesteenweg)

Rik Vos stierf echter op jonge leeftijd, enkele maanden nadat hij de ontroerende rol van Pitje Vogel had vertolkt voor de Sint-Martinuskring in het mooie toneelwerk van Felix Timmermans "En waar de ster bleef stille staan". Hij werd door zijn medemakers ten grave gedragen. Veel uitbundig plezier beleefden deze jonge mannen in hun kring maar ook gemengd met zeer sterke emoties bij het afscheid aan een vriend. Dit is het leven zouden we zeggen maar voor deze jonge mannen in de "fleur van hun leven" was dit afscheid wel bijzonder zwaar.

LUCIEN KROKAERT, men noemde hem ook in de volksmond Lucien van de Champetter omdat zijn vader de champetter van onze gemeente was, studeerde dus voor onderwijzer toen hij lid werd van de "Sint-Martinuskring". Ook zijn broers Victor en Jan werden onderwijzer. Hij behaalde zijn diploma in 1932. Hij was het die ons vertelde dat onderpastoor Corbeel absoluut niet wilde vergaderen in café en zodoende werd dat dan maar de keuken. In deze keuken van de familie Haeck en af en toe ook in de keuken van de staminee van Miel den Boer (Miel Van Campenhout) werden de voorbije of komende toneelstukken besproken en er werd ook duchtig gerepeteerd in de patronaatzaal. Ik wil Lucien Krokaert heel hartelijk bedanken voor de nuttige informatie.

CESAR HAECK, was de oudste broer van Lizette, Alice en Armand Haeck en woonde dus in de "staminee Sint-Anna", nu Taverne Den Beiaard waar Lizette nog steeds boven woont. Lizette is de kranige voorzitter van het Beiaardcomité en ik heb met haar 17 jaar lang mogen samenwerken om de jaarlijkse beiaardfeesten te organiseren, dit met zeer veel vriendschap en met veel plezier. Zijn zus Alice is de moeder van het schoolhoofd van de gemeentelijke school van Sint-Brixius, Lode Verdoodt. De familie Haeck was nauw betrokken bij deze toneelkring, niet alleen door Cesar maar ook omdat de kring ongeveer haar tweede thuis had in café Sint-Anna.

JEF VAN LINDT, was de zoon van schoenlapper Rie, in de volksmond "Rie de schoenmaker" genoemd en van moeder Marie. Broer van Jeanneke van Rie de schoenmaker. Jef volgde later vader Rie op als schoenmaker in de "Kuipestraat" (Boechtstraat). De schoenmakerij is verdwenen maar Margriet, de echtgenote van Jef woont nog steeds in de woning tussen de kaaswinkel en het Gemeentekrediet.

Toendertijd was de kaaswinkel de beenhouwerij van Michel Van der Veken (Michel den bienhaver) en het Gemeentekrediet was het hoeveke van Jef, Rang en Wis Criau (zie Eikels worden Bomen en de historie van de Rozenboom). Jef was dus ook betrokken bij het toneel in de jaren 30 voor hij zijn Margriet leerde kennen alhoewel ik er hem van verdenk dat hij stiekem reeds een oogje had op zijn Margriet tijdens die periode.

VICTOR VANDERLINDEN werd door iedereen RUBENS genoemd omdat zijn vader schilder was en men vader de bijnaam gaf van "Rubbekens". Hij was dus geen familie van de schilder maar in zijn jonge jaren lid van de parochiale kring. Hij woonde in de Van Dievoetlaan en was de buur van de familie Keppens. Later werd hij trommelaar in de fanfare "Concordia" waar hij soms ook de "grosse-caisse" (grote trom) beroerde bij afwezigheid van de titularis. Ik herinner mij hem nog van toen ik samen met vader spelend lid was in de fanfare. Hij was een kleine vinnige man. Later verhuisde hij naar de gemeente Huldenberg.

FRANS VAN KEER, was de broer van Marie en Jean Van Keer. Hij had naast zijn lidkaart van de Sint-Martinuskring er ook eentje als keeper van F.C. Meysse (zie foto). Frans werd ook lid van de fanfare "Concordia" nadat de kring verdween. Hij was een van de trouwste leden want op bijna elke foto vindt je hem terug. Marie vertelde mij dat deze jonge mannen zeer veel plezier beleefden in de kring en bijna altijd in elkaars gezelschap te vinden waren.

PIERRE PEETERS, was de zoon van "den Binner" en de nonkel van mijn buurman Maurits Peeters. Hij woonde met zijn familie en ouders Wis en Frans Peeters in een boerderij in 't midden van de Kuipestraat (Boechtstraat). Op deze plek bevindt zich nu

de K.B. Hij was naast een fervente aanhanger en toneelspeler van de kring ook een zeer begaafd voetballer samen met zijn broer Lomme (zie foto F.C. Meysse).

Hij was een mooie jongen en zeer modieus gekleed vooral als hij met vriend Armand Haeck op stap ging.

RIK MOERENHOUT, was de vader van Mariette Moerenhout, echtgenote van Pol Trap en was naast toneelspeler ook de "soigneur" van de voetbalploeg van F.C. Meysse. Hij speelde de rol van Suske Wiet in "Waar de ster bleef stille staan" (zie foto). Mariette vertelde mij nog dat zij op zolder nog de koffer met massage-olie terugvond en deze koffer aan de toenmalige bestuursleden van de voetbalploeg bezorgde na de dood van vader Rik. Het was wellicht wonderolie want tijdens die periode speelde F.C. Meysse nog kampioen. Mariette bezorgde mij trouwens ook een mooie foto van de voetbalploeg met heel wat kringleden op. Verder vertelde zij mij ook dat haar vader op 31-jarige leeftijd overleed.

PIET VAN DIEST, was de kozijn van Jean Van Diest. Vroeger stonden er, waar zich nu haarkapper Matthijs bevindt, een drietal huizen dwars met de zijgevel naar de straat. In een van deze huizen woonde schrijnwerker Piet Van Diest. Naast lid van de kring was hij ook lid van F.C. Meysse. Hij werd later arbiter in de lagere afdelingen. Hij huwde met Jeanne Wauters waarmee hij zich in Grimbergen vestigde waar ook dochter Georgette nu nog woont.

JEAN ROBEYN, was de zoon van Petrus Robeyn, in de volksmond Piee Flek genoemd omdat hij loodgieter was. Hij woonde met zijn familie op de Nieuwelaan links aan de ingang van de parking van het zwembad. Na zijn huwelijk is Jean buiten de gemeente gaan wonen.

MARCEL DE VROEDE, was heel lang voorzitter van F.C. Meysse maar dit was na de periode van de "Sint-Martinuskring". Hij was lid van de kring en ook van de voetbalploeg. Ik denk dat Marcel mij nog heel veel over de kring zal kunnen vertellen en ik zal hem eens gaan bezoeken in zijn woning in de J.B. De Donderstraat waar hij samen met zijn vrouwtje nu reeds meer dan 60 jaar gelukkig getrouwd is. Wij hadden het genoeg het diamanten echtpaar te begeleiden naar de kerk met onze reuzen Jan en Mie. Een suggestie aan de bestuursleden van Berla : het zou eens nuttig zijn de periode van het voorzitterschap van F.C. Meysse van Marcel De Vroede te belichten in een artikel van dit tijdschrift. Het wordt zeker een artikel met heel wat herinneringen die de moeite waard zijn.

VICTOR VANDERHASSELT, was een zeer trouw lid van de kring want men vindt hem op heel wat foto's terug tijdens de activiteiten. Hij woonde in de Sint-Elooiweg in het ouderlijk huis van de familie Heyvaert voor dat vader en moeder Heyvaert daar kwamen wonen en is verhuisd buiten de gemeente.

CHAREL VAN KEER, was de zoon van Frans Van Keer (facteur) en Leonie Cammu. Hij was de broer van mijn moeder en dus moesten wij tegen hem nonkel Charel zeggen. Hij was als jonge knaap zeer begaafd als sopraan-zanger en moest in de nachtmis als solistje de kerstliedjes zingen. Tijdens de periode van de "Sint-Martinuskring" was hij lid van de kring maar ook een zeer talentvol voetballer. Hij was ook een levensgenieter en men vertelde mij dat hij nogal wat meisjes het hoofd op hol bracht. Later huwde hij met een franse dame en ging in Longroy wonen in de buurt van Parijs. Hij was daar gekend als "le petit belge" en een beetje de duivel doet al in deze franse gemeente waar hij ook op nog jonge leeftijd overleed en door de inwoners van zijn dorp als een koning ten grave werd gedragen.

THEOPHILE OLBRECHTS, door iedereen echter "Fiel" genoemd was een van de toonaangevende figuren in onze "Sint-Martinuskring". Hij was als jonge man al begeistert door theater en volgde les in de toneelschool samen met Nand Buyl, Renaat Grassin en andere gekende acteurs. Vooral hij was het, die tijdens de regelmatige voordrachten, fragmenten uit boeken voorlas.

Dochter Hilda bezorgde mij een aantal sfeerbeelden van de kring die ik hier zeer graag publiceer. Fiel speelde ook de rol van "Schrobberbeek" in "Waar de ster bleef stille staan" waarvan ik een mooie foto mocht gebruiken. Hij is zeer waardevol voor deze bijdrage, want het is de enige foto van deze toneelkring die ik tot nu toe vond. Fiel was samen met vader en zoon Vos zowat de gangmaker bij het opstarten van de "Sint-Martinuskring".

Verder vernam ik van moeder Martha dat, zoals ik later ook nog van Jean en Celine Van Diest vernam, ook de meisjes samen met zuster Celine een toneelkring oprichtten met als naam " 't Patronaat". Martha heeft hier ook in meegespeeld.

Tijdens mijn gesprek met Jean Van Diest kwam ik ook te weten dat deze kring bleef bestaan tot aan de tweede Wereldoorlog (1940) maar dat natuurlijk de eerste leden huwden en opgevolgd werden door anderen. In een tijdspanne van 10 jaar zullen er heel wat leden geweest zijn. Jean noemde hier nog een aantal namen die lid waren toen hij ook deel uitmaakte van de kring maar om een volledig beeld te hebben van wie lid geweest is vrees ik dat we hier zeer veel namen zouden vergeten. Toch wil ik er nog enkele vernoemen :

JEAN VAN DIEST, was van de jongere generatie rond de jaren 1936. Jean heeft jarenlang een fietsenhandel gehad op de Brusselsesteenweg rechtover de woning van Mevrouw Van Hemeldonck (kapper Matthijs). Hij was een regelmatig lid van de kring en wist mij te vertellen dat Louis Van der Veken (zie 't en Zal) als grimeur aangetrokken werd door de Martinuskring. Jean woonde ook regelmatig de leesstunden bij in het patronaat door Fiel Olbrechts en het toneelstuk "Waar de ster bleef stille staan" moet volgens Jean een zeer sterke indruk hebben nagelaten bij de Meisenaren want jaren later werd hierover nog gesproken. Hij vertelde dat Rik Vos de rol speelde van Pitje Vogel de palingvisser, dat Fiel Olbrechts de rol van Schrobberbeek de bedelaar voor zijn rekening nam en dat Victor Moerenhout de herder Suskewiet speelde. Hoe de verdere rolverdeling er uitzag herinnerde Jean zich niet (misschien een van de lezers?) maar wat ik mij afvraag is, door wie de waardin Polien Pap en moeder Maria werden gespeeld in een kring zonder vrouwen !?. Een pittige anecdote is wel dat Jef Van Laethem, de man die de Delhaizewinkel in de Boechtstraat openhield (zie De Rozenboom), gekend om het maken van mysterieuze mengsels, er voor zorgde dat het echt sneeuwde tijdens deze voorstelling. Hij had hiervoor iets bedacht en zat boven het decor met een ganse emmer van dit mengsel klaar om over de hoofden van de Drie Koningen uit te strooien. Ook vertelde Jean mij dat er een zeer plezierig blijspel werd gespeeld met name "De verdraaide sekse" waar Phil Olbrechts de sergeant van het leger speelde en waar al zijn bevelen verkeerd werden uitgevoerd. Ons gesprek was nog lang niet ten einde en Jean gaf mij goede moed door te vertellen dat ook zuster Celine een toneelkring opstartte voor de oudere meisjes en dat er soms heel wat discussie was tussen de twee kringen om op kerstdag toneel te mogen spelen. Ik moet dus ook nog eens bij de Zusters langs gaan om te zien of er hierover nog iets bestaat. Celine, echtgenote van Jean herinnerde zich nog enkele namen van actrices met o.a. Jeanne Decree, Maria Thaelemans, Julia Vos, Alice

Haeck en Julie Van Humbeeck. (ook hierover wil ik meer te weten komen langs de lezers en lezeressen van dit tijdschrift)

MARCEL STREULENS, een bekende naam in het toneellevens van Meise en jawel Marcel is de neef van Jeanne Streulens. Vader Streulens was dus de broer van Jeanne's vader en deze familie woonde in de Beaufortstraat waar nu de fotograaf Fried Van Campenhout gevestigd is. Hij was dus ook lid in een latere periode van de kring.

JEF en GUST MOREAU, woonden als jonge mannen in de Van Dievoetlaan samen met hun ouders en broer Henri en zus Roza. Zij hadden een grote boerderij en als er werk was op de boerderij kon het wel eens gebeuren dat zij verstek moesten laten voor de activiteiten in de Martinuskring. Jef was de vader van de redactie-verantwoordelijke van dit blad, Raymond Moreau en Gust wordt dus nonkel Gust genoemd. Gust die als vrijgezel door het leven stapt vinden we zeker nog terug later, wanneer we de toneelkring van de Boerenjeugd zullen beschrijven.

LOUIS PHILIPS, was de kleinzoon van Louis en Liske Van de Velde het diamanten huwelijkspar uit de Historie van de Rozenboom. Zij woonden samen met Louis, die door hen werd opgevoed, naast de patronaatzaal. Dit huis bestaat nog steeds en ligt juist naast de inkom van de Sinte-Maartensschool in de Limbosweg. Louis was gekend als een zeer plezierig lid van de kring. Hij speelde zowat, om het zeer eerbiedig uit te drukken, de comediant van het gezelschap en had het talent om zeer goed Fernandel te kunnen imiteren. Louis woont nu op de Krogstraat rechtover het Chiro-heem samen met zijn echtgenote Jeanne. Tijdens de laatste Beiaardfeesten kwam ik Louis tegen en vroeg hem naar de feiten. Hij bevestigde dat bijna niemand hem Louis noemde in die tijd en als men moest weten waar Louis Philips woonde, dan moest men maar naar "Fernandel" vragen.

PETRUS HUYGENS, was de zoon van Fons Huygens (Fons van de Keizer) en woonde in de Boechtstraat over de Nieuwelaan (nu de Victor Amerijckxstraat). Hij was zoals trouwens vele leden van de kring ook voetbalspeler bij F.C. Meysse.

Nog vele namen zouden hier de revue moeten passeren maar de plaats die mij werd toebedeeld voor dit nummer is helaas opgebruikt. Er wacht mij nog een zware taak om alle foto's van deze Sint-Martinusgezellen bij mekaar te sprokkelen maar ik hoop in volgend nummer een volledige reeks foto's te kunnen tonen. De Sint-Martinuskring was ontegensprekelijk een begrip in Meise juist voor de oorlog en het heeft weer eens heel wat herinneringen losgeweekt bij de familieleden van deze mensen, goede en minder goede herinneringen zoals het er in het leven altijd aantoe gaat. De ene heeft ons al vroeger verlaten dan de andere en nog een groot aantal van deze leden zijn nog in leven en het is van deze kringleden dat ik nu heel veel verwacht. Heeft U nog foto's of ander nuttig materiaal of kent u nog leden van de kring of bent Uzelf lid geweest, laat het mij a.u.b. weten dan kom ik U zeker een bezoek brengen.

Mijn adres is nog steeds : Piet De Cuyper, Potaardestraat 41, 1860 Meise - 269.16.86
Met zeer veel dank in naam van mijzelf en onze heemkring Berla.

CERA – Bank MEISE
Frans De Weerd Brusselsesteenweg 114 1860 Meise tel 02-269 01 63

Agentschap Wolvertem

**Hoogstraat 1
1861 Wolvertem**

tel 02-269 00 40

Agentschap Meise

**Boechtstraat 21
1860 Meise**

tel 02-269 08 93

uw heemkring wordt gesteund door

Zakenkantoor Bogaerts
Boechtstraat 15 1860 Meise

Tel: 02 - 269 99 70